Zagreb ✂ br. 13 ✂ 31. prosinac 2014. ✂ godina 41.

Glasnik Kluba brđana Feniks

0 kn Hrvatska ✦ 0 € Europska unija ✦ 0 £ Velika Britanija ✦0 $ SAD ✦ a i drugdje je besplatno

Poštovano društvo,

Od srpnja pa kraja prosinca 2014. godine, raznolika događanja, nekoliko radnih akcija (Zrinščina, Pribanjci), brda (Velebit), godišnjica i lomova tjedna, s nešto manje teksta a više slika na narednim stranicama. Galerije, kao i do sada, na http://www.klub-feniks.hr/.

S v e t o b r d o

Južni Velebit, 17. - 19. listopada 2014. (Lovinac, Tulove grede, Libinje, Vlaški grad, Sveto brdo)
Darac, Dugi, Tino, Toni

Evo nas opet kod brda s uzvišenim imenom. Pitam se dali je to slučajno ili tu ima i nekih… drugih značenja.
Kad malo pogledate gornju rečenicu; brda, uzvišeno, jasno vam je da se radnja odvija naaa – negdje – preko 1800 mnm.
Znanje je krhkog karaktera. Ljudi, čak i u našim godinama gotovo svakim svojim korakom nauče se nečem novom. Tako je bilo i ovaj put. Jeste li ikad čuli za cestu koja povezuje Liku s morem a da prolazi neposredno ispod «Tulovih greda»? Tik iznad novih (vječno gladnih) usta tunela «Sveti Rok»? Ja ne.
Dakle zavija vam ta makadamska cesta upravo tim putem i to, prema nekim (bolje upućenim), već cijelih 200 godina! Kakva je to cesta!! Romantično bih dodao: da, TO je cesta! Nema tunela, nadvožnjaka, podvožnjaka, vijadukata, mostova i svih ostalih destrukcija koje ostavljaju po zemaljskoj kori ožiljke i duboke rezove koji se teško liječe a kamoli zaboravljaju. Zapravo, sva ljepota ceste se ogleda u nevidljivosti. Odnosno u njih dvije. Nevidljivosti oku, iz (tamo nekih) nizina, i nevidljivosti golemog truda i muke uloženog ili bolje, iscijeđenog da bi se ona sagradila.

Dok se auto lagano penje/spušta, na jug se prostiru blagi krajolici koji samo što se nisu sljubili s morem dok na sjever - kamen. Grub, oštar i prijeteći. Isti vam surov sivi kamen prijeti padom na glavu dok njegovi, davno određeni dijelovi, nemilosrdno deru gume na kotačima auta. Fascinantno.

Taman kad ti urbani mozak počne lagano prihvaćati «surovu» stvarnost, put te nanese na, šta ja znam, lijevu stranu, dublje u brdo, uskom jedva «provoznom» cesticom i stvar postane još nekako gušća, napetija. Grublja? Sve se nekako suzi, stisne i pritisne. Taman toliko da ti leđima prostruji neka zebnjica. Nije to strah. Baš onako… zebnjica. Trenutak kad se lampice pale na žuto-narančasto, kad se pomaknu tromi i uspavani (pra)iskonski nagoni a kazaljka adrenalina pređe gornju polovicu nivoa rezervoara. Osjetiš tad kako se lagano zapinje i počne žariti, kao kosa tanka, doskora obamrla i foteljom umalo slomljena nit koja te veže s davno izumrlim precima-lovcima.
Stoji on tako iza nekog kamena, zamotan u krzno neke zvijeri sa zašiljenim kopljem u namjeri da ubije sabljastog tigra od cca

jedne tone. Recimo. Lampice mu gore crveno. Kazaljka adrenalina mu je davno prešla gornju granicu mogućnosti. No on je tu. Stoji iza kamena, trese se donekle od zime, no uglavnom od užasa. Svjestan da u svakom trenutku može, u očima sabljastog tigra postati samo smiješan mali lik sa šiljatim kolcem, koji se k tome neuobičajeno klatari na dvije noge. A usput, djeluje prihvatljivo ukusno.
No, sabljastih tigrova više nema. Zar ne? Doduše ni krzno nije baš u modi. Šiljate štapove ipak još koristimo, za recimo sadnju Pelargonija. No trešnja, ona je još uvijek tu. Dobro, uglavnom od zime ali ipak i ponekad od straha. Tu je. U punoj snazi svog bahatog izričaja. Uzrok joj više nisu dvokljove zvijeri ili bijesni pećinski medvjedi već mali smiješni likovi koji se (manje) nezgrapno klatare na svoje dvije noge.
U samo tri nule (i pokoji broj ispred) prije Krista pa do danas uspjeli smo potrijebiti sve prijetnje osim nas samih. Nije da se ne trudimo. Iz petnih žila. Al' eto ne ide pa ne ide. Za sad. Tko će ugasiti svjetlo i zatvoriti vrata?

Uzajamno ljudsko istrebljivanje nije (nažalost) nikakva novost. No danas su nam «štapovi» kud i kamo zašiljeniji. I nisu nimalo smiješni. Ne bi bili, vjerujem, čak ni sabljastom tigru. Izgleda da smo napokon pronašli pravi put ka «konačnom rješenju» i te posljednje «zvijer» što kroči ovom plavom planetom.
Nevjerojatno je kako zapravo ovakve teorijske rasprave ubrzo upadnu u lonac iskušenja «praktične nastave». Uzmimo na primjer slučaj «bik» odnosno «bikovi» koji nas je zadesio u konkretnoj «svetobrdskoj» avanturi. Nedugo nakon što smo opteretili svoja nejaka pleća svom potrebnom i nepotrebnom opremom za boravak u brdima te krenuli prema Vlaškom gradu, put nam je presjekla skupina dobroćudnih krava i tri ne baš dobroćudna bika. Naravno da se istog trena pojavila ona «zebnjica u kičmi, a žarna nit poveznica s precima sasvim bistro se osjetila. Stojimo mi tako i netremice se gledamo. Neko vrijeme. Ovdje mi, ondje bikovi. Odmah je postalo očito da bikovima ne pada na pamet da se maknu i prepuste svoje čedne kravice na milost i nemilost nekim smiješnim likovima koji, da

povijesni apsurd bude veći, u svakoj ruci drže po jedan, sasvim pristojno zašiljeni štap. Treba li reći da je nama to odmah palo na pamet? Mislim, taj manevar «maknuća». U tren smo iz formacije razvijenih strijelaca prešli u formaciju kolone po jedan, i ubrzano, da ne velim panično zaobišli bikovsku falangu u široko-lučnom potezu izbjegavanja bliske nevolje. Ne znam što bi na sve to rekao Sun Tzu, no nekako sam uvjerenja da bi nam od sveg srca stegnuo desnicu ruku.
E sad da bi se razvila filozofska rasprava. Valja postaviti jedno pitanje. Tko je u ovoj dogodovštini imao više sreće? Mi koji smo izbjegli neslavno skončati na rogovima ili oni, s obzirom da smo u ruksaku imali sasvim dostatnu količinu pripremljenih i upacanih komada njihovih manje sretnih rođaka? Da. Dala bi se tu razviti zanimljiva rasprava.

~

Zastrašujuća je spoznaja da se ovakva na oko bezazlena i pomalo posprdna misaona igra u trenu našla zgužvana u centrifugi životne vrtnje, koja je očito izbjegla utjecaju i kontroli sudbine. U kratkom času je postala obično, iscijeđeno i besmisleno laprdanje.
Samo koji dan nakon što sam napisao gornji pasus čovjek je umro! Izdahnuo na istim onim rogovima koji su meni poslužili za jedva duhovite doskočice. Strašno!
U više navrata sam došao u napast da izbrišem cijelo poglavlje, ako ne i cijeli tekst jer mi sve djeluje nekako, neprikladno i nepristojno. Gotovo jadno. S druge strane sam tijek i kronologija igre života koja se iz zapleta mašte pretvara u tragičnu zbilju me je fascinirala. Tunel od imaginarne komedije do stvarne tragedije oslikao je mahniti prst sudbine freskama dviju smrti. Već odrađene smrti jednog čovjeka i sasvim izvjesne smrti jednog bika, koji će zahvaljujući tvrdokornoj ćudi svoje prirode zasigurno skončati na kukama obližnje mesnice.
Na koncu sam odlučio ostaviti cijeli tekst u izvornom obliku, ubacivši ovaj pasus posvećen tragičnom događaju. Vama na sud, pa ako treba i «osud». Meni osobno na usud.
Poginulom planinaru u spomen.

~

Nnn da. Ostatak puta do Vlaškog grada je prošao bez stresnih situacija osim samog napora koji se i onako podrazumijeva.
To da smo našli teren za logor božanskih osobina valjda više ne treba posebno naglašavati. No to da u sumrak uz čašu vina, grijan živahnom vatrom uživaš u prizorima za koje bi inače morao uguglati national geographic, to je već, mislim bezobrazno.
To da se sunce, na tvoje oči «utapa» u beskrajnom moru, bojeći svijet u nekakvu nadnaravnu žutocrvenonarančastu boju, koja se opet prikladno stapa u kolorit tek otpalog lišća.
To da besprijekoran stolnjak od mora skladno probijaju otočne grbe koje svojom sivoplavom bojom jasno daju do znanja da mrak, samo što nije.
To da se na mjestima gdje otočne grbe postaju pitome uvale već pale božićne lampice malih ili većih mjesta koje, u svojem anarhičnom redu bojažljivo titraju na isparavanju od mora.
To da ti vatra, pun želudac i lagani žubor prijateljskih glasova daje onaj transcendentalni osjećaj sigurnosti i mira.
To je doista bezobrazno. Naročito prema onima koji u ljudskoj muci i patnji nalaze ishodište i smisao postojanju.
Pitam se; jesu li naši preci na drugom kraju one žice ikad imali (osjetili) tu blagodat u trenutcima spokoja kao mi danas? Nadam se od sveg srca da jesu. Nadam se da su u nekakvom svom mističnom poimanju života isti mogli proglasiti sretnim.
Ne mogu to tvrditi sa sigurnošću, no osjećam da mi je povezna nit malo očvrsla. Nekako odebljala. I znate što ću vam reći? Dobro je. I bit će dobro. Sve.

Darac

Robertova zabavica

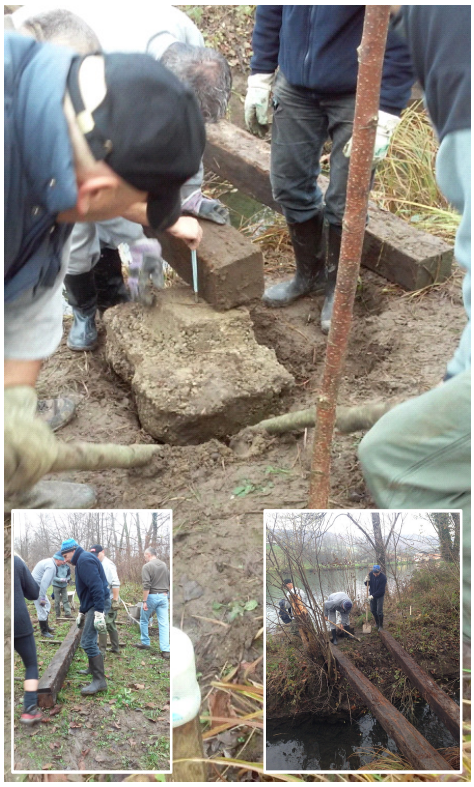
Zrinščina, 6. srpnja 2014.

Robert, Anita, Tomica, Lidija, Sanja, Tino, Darac, Čarli, Grga, Anela, Sanja, Toni + 3 pesa

Kupa - Pribanjci

15. studeni 2014., mostogradnja i još ponešto

Zorana, Sanja, Robert, Darac, Tino, Čarli, Toni

Novice

- Redovita i izborna skupština Kluba održana je 14. studenoga 2014. g. u BarBaru (kod Peđe). To je 7. skupština od osnutka udruge, 33. u nizu, te je održana u 41. godini rada. Iako nije bilo mnogo članova (Dugi, Robert, Tino, Doško, Darac, Toni, Danko) izabrano je novo rukovodstvo - za predsjednika Čarli, za dopredsjednika Robert, a za tajnika kao i do sada, Dugi.
- Neformalno obilježavanje 41. godišnjice, uz prigodnu zabavicu kao i prethodnih godina održano je 19. - 20. prosinca 2014., ponovno u BarBaru uz moćnu gomilicu (Mrga, Žila, Čarli, Robert, Dugi, Danko, Darac, Doško, Vlado, Neven, Peđa, Sanja, Sanja, Jasna, Andreja, Ivana, Boronjek, Tino, Toni).

Zaštiti i služi

Možda ste čuli za časopis Nature? Kada u njemu objavi članak neki hrvat, dospije u Dnevnik. No, nije u njemu samo "tvrda znanost" - u uvodnom djelu su krasni pregledni članci. Evo jednog vezanog uz bioraznolikost. S obzirom na naš senzibilitet, mislim da je prikladan. Objavljen je 10. prosinca 2014. pod naslovom Protect and Serve! (Nature 516, 144, doi:10.1038/516144a, http://www.nature.com/news/protect-and-serve-1.16514)

IUCN (International Union for Conservation of Nature) je utvrdio da postoji 22.413 vrsta suočenih s rizikom od izumiranja. Kada bi netko ambiciozan pokušao pročitati sva njihova imena - bez pauze za gablec i piće - čitao bi barem pola dana. No, to bi bio samo početak. Naime, IUCN je procjenio status samo 76.199 vrsta od ukupno 1,7 milijuna vrsta životinja, biljaka, gljiva i protista, a koje nastanjuju Planetu. Prema nekim procjenama još ih je pet puta toliko koje tek trebaju biti otkrivene i opisane. Mnogo od ovih vrsta su također ugrožene i vjerojatno bi sva njihova imena morali čitati mjesecima!

Postoji dakle golem nedostatak u spoznaji o bioraznolikosti Planete, te stoga i vrlo neizvjesno stanje spoznaja o cjelokupnom životu. Biljke i životinje izumiru svakodnevno. Nitko nezna točno koliko, no neke procjene ukazuju na nestanak 500 do 36.000 vrsta godišnje. Više o tome kako se do ovakovih procjena dolazi pokazano je na adresi http://www.nature.com/news/biodiversity-life-a-status-report-1.16523.

Prije nego je ljudska populacija narasla do točke u kojoj bez problema uklanja s lica Planete cijele šume i uzrokuje nestanak cijelih populacija životinja, stopa prirodnog izumiranja vrsta bila je deset puta manja. Budućnost ne izgleda nimalo svjetlija. Klimatske promjene i širenje invazivnih vrsta uzrokovene čovjekom, podižu brzinu izumiranja na još više nivoe.

Brzina trenutnog izumiranja vrsta vodi u globalnu krizu. Ako trenutno ugrožene vrste izumru u nekoliko narednih stoljeća i ako se ista dinamika izumiranja nastavi i dalje - ovakva stopa će se moći nazvati masovnim izumiranjem - biološkom katastrofom koja se do sada dogodila samo pet puta u cijeloj povijesti Planete. Ovo šesto masovno izumiranje može se dogoditi u nekoliko narednih stoljeća ili tijekom ovog milenija, no zasigurno nas čeka u doglednoj budućnosti, ukoliko čovjek nastavi s dosadašnjim ponašanjem.

Nekoliko je ohrabrujućih pokazatelja. Države ubrzano povećavaju područja koja štite bioraznolikost od destrukcije. Prema UNEP-u (United Nations Environment Programme) objavljenom prošlog mjeseca, sve su države kumulativno stavile pod zaštitu 6,1 milijun km^2 mora, oceana i kopnenih područja od 2010. g. što je povećalo ukupnu zaštićenu površinu na 15,4% kopna i na 3,4% mora Planete. Prema UNEP-u, države su na putu da ostvare cilj Konvencije o bioraznolikosti da po zaštitom bude 17% kopnenog područja zaključno s 2020. g. Ipak, za željenu zaštitu 10% obalnog i morskog područja trebati će uložiti dodatne napore. Do sada su zaštićena područja dosegla površinu jednaku površini Afrike.

No, ovi napori nisu dovoljni. Mnoga zaštićena područja

zapravo su "parkovi na papiru", područja u kojima se lov, ribolov i uništavanje staništa nastavlja unatoč zakonskoj regulativi. Također, većina do sada uspostavljenih parkova ne štite najznačajnije dijelove - one koji su prepuni ugroženim vrstama i staništima. Dodatno, podaci pokazuju da države ulažu u zaštitu mnogo manje nego je to bio slučaj od prije 15 godina.

U svjetlu ovih tijekova glede bioraznolikosti, što bi to Svijet trebao učinit? UNEP procjenjuje da su potrebna ulaganja od 76 bilijuna američkih dolara svake godine kako bi se moglo uspostaviti i upravljati dodatnim područjima za potrebe zaštite značajnih staništa i ciljnih skupina živih organizama. Ovaj je iznos naravno nedokučiv, jednako kao što je nedokučiva i ukupna brojka vrsta na Planeti. No, imajmo u vidu činjenicu da jedna blockbuster video igra može zaraditi i 500 milijuna dolara u jednom danu! Prema procjenama UNEP-a, ekonomska dobit od zaštićenih područja premašuje troškove njihove uspostave i održavanja, pa su sva ulaganja zapravo isplativa. Nalaženje sredstava je moguće mješavinom konvencionalnih izvora ulaganja kao i novih i inovativnih mehanizama financiranja, kao što su npr. “zelene takse” ili plaćanje za “usluge” koje nam ekosustav svima pruža.

Kao dio mjera zaštite bioraznolikosti sve nacije bi trebale razviti nove resurse za očuvanje svekolikog života. IUCN je postavio ambiciozni cilj da se do 2020. g. procjeni stanje ugroženosti za oko 160.000 vrsta, gotovo dvostruko više u odnosu na sadašnju brojku. Ova će procjena stajati oko 60 milijuna $ i omogućiti će relativno dobru predodžbu o stanju ugroženosti glavnih skupina organizama i ekosustava. Ovaj posao zasigurno nije najuzbudljiviji dio znanosti, no istovremeno je jedan od najtemeljnijih i najznačajnijih zadaća koje čovjek može provesti - da zaštiti ono što Planeta još ima, prije nego nestane.

U narednom broju možda nastavak, tko zna.

Toni

I neke druge stvari

- stupio je na snagu novi Zakon o udrugama (NN 74/2014), a prestaje važiti isti zakon objavljen u NN 88/2001.
- web prostor Kluba povećan je tijekom rujna 2014. na 5 Gb. Naime, popunili smo ranije dogovorena 3 Gb-a
- na adresi http://issuu.com/ hrpa on-line časopisa različite tematike sa slobodnim pristupom
- Otvoren Tesla Power House bar u Varšavskoj 5 - novo mjesto za dnevne sastanke i noćni provod ponudit će najsvježije od izbora glazbe do stand-up komedije preko promocije mladih umjetnika (pjevača, glazbenika, dizajnera) do hrvatskih vinarija te garantira svakodnevna događanja tijekom svih sedam dana u tjednu.

Izdavač:
Klub brđana Feniks / Mountaineer Club Phoenix
Čikoševa 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

URL http://www.klub-feniks.hr/; Web je zaštićen lozinkom – dostavljamo na upit.
e-mail: feniks.klub@gmail.com; **fax:** ++385 (01) 234 56 31
MB: 2475928 / **OIB:** 81675226842 / **Reg. br.:** 21006546
Žiro račun: 2360000-1102065310; **IBAN;** HR852360000-1102065310
Zagrebačka banka d.d.
Nakladnički broj ISBN 978-953-57823
Izlazi povremeno od 1973.